

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2767/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков, адвокат из ..., против тужене Гимназије и стручне школе „Доситеј Обрадовић“ у Новом Кнежевцу, коју заступа Правобранилаштво АП Војводине, са седиштем у Новом Саду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1355/22 од 28.03.2022. године, у седници већа одржаној 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1355/22 од 28.03.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1355/22 од 28.03.2022. године и пресуда Основног суда у Кикинди, Судска јединица у Новом Кнежевцу П1 36/21 од 26.01.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као **неоснован**, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужилци, за период од 01.12.2017. године до 30.11.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 110.582,75 динара, а на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати износ од 81.822,63 динара, са законском затезном каматом и трошковима парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 42.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1355/22 од 28.03.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда Кикинди, Судска јединица у Новом Кнежевцу П1 36/21 од 26.01.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев, обавезана тужена да тужилци, за период од 01.12.2017. године до 30.11.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од

од 110.582,75 динара, а на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати износ од 81.822,63 динара, односно одређене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 96.796,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе, у погледу права запослених у јавним службама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побјану пресуду у наведеном делу, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у спорном периоду била запослена код тужене на радном месту ... са коефицијентом 6,30. Тужена је тужили обрачунавала и исплаћивала плату на тај начин што је множила коефицијент радног места тужиле са основицом на том радном месту коју објављује Влада РС, и тако добијени износ је упоређивала са минималном зарадом, па уколико би тако добијени производ био нижи од минималне зараде тужена је вршила допуну плате до висине минималне зараде. Тужена у обрачунским листама за спорни период није исказивала топли оброк и регрес, нити који део коефицијента се односи на ове накнаде. Уговорена плата тужиле у читавом спорном периоду је била нижа од минималне зараде.

Тужбени захтев за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада је постављен према најповољнијим критеријумима за тужену у тренутно важећим посебним колективним уговорима у Републици Србији према којима се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, са припадајућим порезима и доприносима, утврђује дневно најмање у износу од 250 динара, а захтев за исплату накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од $\frac{1}{2}$ минималне зараде на месечном новоу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. Према датим разлозима у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент

садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 6/2020), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог закона прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, ниже од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата

запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у средњем образовању.

У конкретном случају, тужила је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додаток за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је то што је тужилци, у спорном периоду, исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Туженој према успеху у спору применом чланова 162, 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП припада право на накнаду трошкова целог поступка и то за одговор на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за састав жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, што све укупно износи 42.000,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време предузимања процесних радњи у поступку. Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 165. став 2. одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић